

Türkiye’de Eğitimde ve İstihdamda Olmayan Gençlik Üzerine Yapılmış Çalışmalara İlişkin Bir Değerlendirme*

An Evaluation of the Studies on Youth Not in Education or Employment in Türkiye

Büşra Koç, Ferudun Sezgin

Yazar Bilgileri	ÖZ
<p>Büşra Koç Arş. Gör., Mustafa Kemal Üniversitesi, Eğitim Yönetimi, busra.koc@mku.edu.tr</p> <p>Ferudun Sezgin Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Eğitim Yönetimi, ferudun@gazi.edu.tr</p>	<p>Genç işsizliği, işgücü piyasası ve eğitim politikalarını etkileyen küresel bir sorundur. Türkiye, Ekonomik Kalkınma ve İş birliği Örgütü (OECD) ülkeleri arasında en yüksek eğitimde, istihdamda veya yetiştirmede olmayan (NEET) genç oranına ve işsizlik, okulu erken bırakma ve genç yoksulluğu gibi dezavantajlı gençlik göstergelerine sahiptir. Çalışmada Türkiye’de eğitimde ve istihdamda olmayan gençlik üzerine yapılmış çalışmalara ilişkin bir çözümleme amaçlanmaktadır. Bununla birlikte ulusal politika belgelerinde NEET gençlere yönelik alınan tedbir ve önerileri açıklamaktır. Sistematik alanyazın taraması şeklinde tasarlanan çalışma Türkiye’de NEET konusundaki mevcut bilgi birikimini kapsamlı bir şekilde gözden geçirmeyi amaçlamaktadır. Türkçe alanyazından seçilen yirmi dört makale ve NEET ile ilgili olan ulusal politika metinleri belirli dâhil etme ve hariç tutma kriterleri kullanılarak tematik olarak analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında, genç işsizliği ve NEET tanımlanmış, nedenleri ve sonuçları ele alınmış, ILO verilerinden faydalanılarak Türkiye’deki NEET gençler tanımı ve mevcut durum bütüncül bakış açısıyla ortaya konmuştur. Veriler, genç nüfus açısından beşerî sermaye avantajına sahip olan Türkiye’de genç işsizliğinin önemli bir sorun haline geldiğini göstermektedir. İşgücü piyasasındaki yapısal sorunların çözülmesi ve işsizlik sorununa çözüm getirmek amacıyla oluşturulan ulusal politika metinlerinde alınan tedbirlere yer verilerek işgücüne ve istihdama katılımın önündeki engellerin kaldırılması hedeflenmiştir. Bu bağlamda, gençlere yönelik politikalarda en büyük sorumluluğu Türkiye İş Kurumu üstlenmekte olup, diğer kamu kurumları ve sivil toplum örgütlerinin de katkıları bulunmaktadır.</p>
Makale Bilgileri	ABSTRACT
<p>Anahtar Kelimeler NEET NEİY NENİ Türkiye Genç işsizliği Ulusal politika belgeleri</p> <p>Keywords NEET NEİY NENİ Türkiye Youth unemployment National policy texts</p> <p>Makale Geçmişi Geliş: 08.08.2024 Kabul: 26.08.2024</p>	<p>Youth unemployment is a global problem affecting labour market and education policies. Türkiye has one of the highest NEET rates among OECD countries and has disadvantaged youth indicators such as unemployment, early school leaving and youth poverty. The aim of the study is to provide information on how NEET youth are addressed in Türkiye. In addition, it aims to explain the measures and recommendations taken for NEET youth in national policy documents. Designed as a systematic literature review, the study aims to comprehensively review the existing body of knowledge on NEET in Türkiye. Twenty-four articles selected from the Turkish literature and national policy texts on NEET were thematically analysed using specific inclusion and exclusion criteria. The study adopts a holistic perspective on the determinants of NEET status. Within the scope of the study, youth unemployment and NEET are defined, their causes and consequences are discussed, and the definition and current situation of NEET youth in Türkiye is presented by utilising ILO data. The data showed that youth unemployment has become an important problem in Türkiye, which has the advantage of human capital in terms of the young population. The measures taken in the national policy texts created to solve the structural problems in the labour market and to solve the problem of unemployment are included in order to remove the barriers to participation in the labour force and employment. In this context, the Turkish Employment Agency has the biggest responsibility in policies for young people, but other public institutions and non-governmental organisations have also contribution.</p>
* Bu çalışma, ikinci yazar danışmanlığında birinci yazar tarafından yürütülen doktora tezinden üretilmiştir.	
Makale Türü	Derleme
Önerilen Atf	Koç, B. & Sezgin, F. (2024). Türkiye’de eğitimde ve istihdamda olmayan gençlik üzerine yapılmış çalışmalara ilişkin bir değerlendirme. <i>TEBD</i> , 22(3), 1738-1758. https://doi.org/10.37217/tebd.1530217

Giriş

2008 küresel ekonomik krizi, genç işsizlik oranlarında önemli bir artışa yol açmış ve bu oranların kriz öncesi seviyelere dönmesi uzun zaman almıştır. 2019 yılı sonunda Covid-19 salgını, ülkelerin sağlık önlemlerinin bir parçası olarak kısmi veya tam kapanma ve uzaktan çalışma gibi düzenlemeleri hayata geçirmesine neden olmuştur (Erikli, 2021). Bu düzenlemeler gençleri orantısız bir şekilde etkilediği için gençlerin işlerini kaybetme olasılığını yetişkinlere göre üç kat daha fazlalaştırmıştır. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO, 2022), toplam istihdam kaybının yetişkinler için %37 gençler için ise %8,7 olduğunu tahmin etmektedir. Eğitimde, İstihdamda veya Yetiştirmede Olmayan (NEET), özellikle de yüksek eğitilmiş gençler arasında, devletin eğitime yaptığı yatırımların verimsizleşmesi, mali gelirlerin azalması, sosyal harcamaların artması, göç etme gibi olumsuz sonuçlara yol açmaktadır (Lodovici ve Patrizio, 2013). Alt gruplar arasında farklı deneyimleri, özellikleri ve ihtiyaçları kapsayan NEET kategorisi, evrensel bir fikir birliği olmamasına rağmen gençlerin sorunlarının çok yönlü doğasını vurgulamakta ve kendilerine özgü ihtiyaçlarının anlaşılmasının önemini ortaya koymaktadır (Çizel vd., 2023).

NEET sayısındaki artış, sosyal ve ekonomik dönüşümü etkileyen küresel bir sorundur. NEET, özellikle yaşlanan nüfusa sahip ülkelerde artık işsizliğin bir göstergesi olarak kullanılmaktadır. Politika yapıcılar, gençlerin işgücüne katılımını teşvik etmek için sosyal güvenlik sistemlerinin sürdürülebilirliğini sağlayarak işsizlik ve hareketsizliği analiz etmelidir. Ancak, genç işsizliği ile mücadele etmek genel işsizlikten daha zordur (Kelleci ve Türk, 2016). Bu çalışmada, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), ILO ve Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü (OECD) tarafından işgücüne dâhil olmayan, örgün eğitim, yaygın eğitim veya çıraklık eğitimine katılmamış 15-24 yaş arası işsiz genç nüfusu tanımlamak için kullanılan NEET kavramı, Türkiye’de bu konuda yapılmış çalışmalara ilişkin bir çözümleme yapılabilmesi için tartışılmaktadır (TÜİK, 2021).

NEET, 2022 referans dönemine göre haftada en az bir saat *eğitimde, istihdamda veya yetiştirmede olmayan* 15-29 yaş arası bireyler olarak tanımlanmaktadır (OECD, 2022). TÜİK’e göre NEET oranı, ILO açıkladığı gibi, işsiz veya çalışmayan gençlerin toplam genç nüfusa oranıyla belirlenmektedir (ILO, 2013). NEET oranı, işsiz gençlerin, işgücü dışındaki gençlerin ve eğitim veya öğretimdeki gençlerin sayısının genç nüfusa bölünmesiyle hesaplanmaktadır. NEET, gençleri pasif ve aktif olmak üzere iki ana gruba ayrılmaktadır. Pasif gençler, işgücünün bir parçası değildir. Eğitim ve iş arama eksiklikleri nedeniyle işsiz değildir. Aktif gençler ise daha fazla mücadele gerektiren bir iş bulmaları halinde çalışmaya hazırdır. NEET, işgücü piyasasında işsiz olan 15-65 yaş arası genç işsizleri de ifade etmektedir (Işık, 2019).

İngiltere’de ortaya çıkan NEET, 2000’li yıllardan bu yana giderek büyüyen bir araştırma konusu haline gelmiştir (Çolak ve Koç, 2023). Bu çalışma, NEET 'in tarihsel sürecini, etkileşim gücünü, bilimsel

ve politik etkilerini anlamak ve NEET üzerine yapılan bilimsel araştırmaların kalitesini ölçmek için çok önemlidir. 1980'lerin sonlarında NEET terimi Birleşik Krallık'ta, sosyal yardım rejimindeki değişiklikler nedeniyle işsizlik yardımı talep etmeleri engellenen 16-18 yaş arası gençleri tanımlamak için kullanılmaya başlamıştır (Furlong, 2007). Birleşik Krallık Sosyal Dışlanma Birimi, 1999 tarihli bir raporunda NEET'i ergenlik döneminin sonlarında uzun süre eğitim, istihdam veya öğretimden yoksun kalan gençler olarak tanımlamıştır. Hükümet, bu gençlere özel danışmanlık ve destek sağlamak ve yetişkinliğe başarılı bir şekilde geçiş yapmalarına yardımcı olmak için "ConneXions"ı kurmuştur (Bynner ve Parsons, 2002).

İngiltere'de gençlerle ilgili yapılan ve bu konuda dönüm noktası olarak kabul edilen bir çalışmada NEET olma durumunu ifade etmek için kullanılan ilk kavram "Status Zer0" (Statü 0) olmuştur. Buna göre Statü 1, eğitimde olan 16 yaşın üzerindeki gençleri, Statü 2, yetiştirmede olanları, Statü 3 ise çalışanları ifade etmektedir. Kavramın doğrudan statü eksikliğine yönelik olumsuz çağrışımlarda bulunması ve durumun özelliklerine doğrudan dikkat çekebilmek amacıyla kavram NEET olarak değiştirilmiştir (Eurofound, 2016). OECD, NEET göstergesini geliştirmiştir. Bu gösterge, 15-29 yaş arası çalışmayan, eğitime kayıtlı olmayan veya yetiştirmede yer almayan gençleri ifade etmektedir. Bu kavram, okulu erken bırakanlar, işsiz veya umutsuz gençler ve aile koşulları, hastalık veya engellilik nedeniyle işgücü piyasasından dışlananlar da dâhil olmak üzere çeşitli genç gruplarını kapsamaktadır. Kısaca iş gücüne katılımın sağlanamaması şeklinde açıklanmaktadır (OECD, 2017). Dolayısıyla NEET kavramının kapsamında gençlerin yer aldığı söylenebilir.

NEET teriminin Türkçedeki kısaltılmış hali "NEİY" şeklindedir (Kılıç, 2014). Buna rağmen yapılan Türkçe çalışmalarda da genellikle "NEİY" şeklinde değil, "NEET" şeklinde ele alınmaktadır. Türkiye'nin Genç Ulusal İstihdam Strateji Belgesi'nde NEET gençleri, eğitimde olmayan, istihdam edilmeyen ve herhangi bir mesleki eğitim veya kursa katılmayan yani yetiştirilmede de olmayan genç bireyler olarak tanımlanır. Bu belge, NEET gençlerinin ev genci (evde oturan genç) olarak da adlandırıldığını belirtmektedir (T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü, 2021). Genellikle genç işsizliği olarak yanlış anlaşılan NEET kavramı, iş, eğitim veya yetiştirme imkânı bulamayan ekonomik olarak aktif nüfusun yüzdesini ifade etmektedir. Sadece ekonomik olarak aktif nüfus içinde iş bulamayanları içeren genç işsizlik oranından farklıdır. NEET oranı ise eğitimde, istihdamda ve yetiştirmede olmayan toplam genç nüfusu kapsamaktadır (Mascherini vd., 2012).

Türkiye'de NEET gençlerin oranlarına bakıldığında, 2022 yılında %24,2 olduğu görülmektedir. On İkinci Kalkınma Planı, bu NEET oranlarını 2023'te %23,6'ya ve 2028'de %20,3'e düşürmeyi hedefleyerek ekonomik ve sosyal politika süreçlerinde bu ciddi sorunu ele almak için politika değişikliklerine duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır (T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023). NEET'ler üzerine yapılan çalışmalar zaman içinde çeşitli özellikler ortaya koymuştur. Bunlar

temel olarak ailenin sosyo-ekonomik geçmişi, ebeveyn eğitimi ve istihdamı, tek ebeveynli aileler, erken yaşta hamilelik, suç eğilimleri, sağlık sorunları, bağımlılık ve olumsuz çocukluk deneyimlerine dayanmaktadır. Bu faktörler bireysel veya makro düzeyde ele alınabilir. NEET bireylerin yaşam kalitesini iyileştirmek için bu faktörlerin önemi büyüktür (Pitkanen vd., 2021; Su vd., 2023).

Heterojen bir kavram olarak ifade edilen NEET kavramı farklı kurumsal kaynaklar tarafından çeşitli yaş kategorileri kapsamında incelenmektedir. ILO (2022) tipik olarak 15-24 yaş grubuna atıfta bulunurken, OECD (2022) üç yaş grubuna (15-19, 20-24, 25-29) ayırmakta ve Eurostat (2022) da 15-34 yaş grubunu incelemektedir. Uluslararası çalışmalarda NEET kavramı çeşitlilik arz etmektedir. Bu durum Türkçe alanyazında NEET kavramının tartışılmasıyla ilgili soruları gündeme getirmektedir. Türkiye, 15-29 yaş kategorisinde %28,8 ile OECD'deki (2022) en yüksek NEET oranlarından birine sahiptir. NEET belirleyicilerine ilişkin tartışma ve bulguların çeşitliliği, etkili politikaların oluşturulması açısından büyük önem taşımaktadır. Türkiye'nin OECD ülkeleri arasında en yüksek NEET oranlarından birine sahip olması, genç işsizliği, okulu erken bırakma ve genç yoksulluğu gibi dezavantajlı gençlik göstergelerinin yaygınlığı, bu araştırmayı özellikle önemli kılmaktadır. Sistematik bir alanyazın taramasına dayanan bu çalışma, NEET gençliğinin faktörlerini ve mevcut durumunu betimsel içerik analizi ile kapsamlı bir şekilde analiz etmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de yapılmış olan makalelerde ve ulusal politika belgelerinde NEET kavramının hangi anahtar kelime, içerik ve tedbirlerle ele alındığı ile ilgili çözümleme ve değerlendirme yapmaktır. İncelenen bu politika belgeleri Ulusal Gençlik İstihdam Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2021-2023), Türkiye Kalkınma Planları (2014-2028), İŞKUR Stratejik Planı (2024-2028), Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2014-2018) şeklinde sıralanabilir. Bu amaç doğrultusunda Türkiye'de NEET kavramına dair gerçekleştirilen çalışmaların; (I) seçilme özelliklerine, (II) yayım yıllarına, (III) bulgularına ve (IV) ulusal politika belgelerine göre dağılımı nasıldır? şeklinde alt amaçlar belirlenmiştir. Dolayısıyla yapılan çalışma, Türkiye'de NEET üzerine ULAKBİM-DergiPark dergilerinde yayımlanan makaleleri ve ulusal politika belgelerini incelemektedir. Tartışılan değişkenler, kullanılan yöntem ve teknikler, bulgulardaki benzerlik ve farklılıklar ve Türkiye'deki çalışmalarda henüz ele alınmamış konular vurgulanarak gelecekteki çalışmalar ve politika yapımcılar için öneriler sunulmaktadır.

Yöntem

Bu çalışmada Türkiye'de NEET kavramına ilişkin yapılmış teorik, nicel veya nitel çalışmaları incelemek ve genel eğilimleri belirlemek için betimsel içerik analizi seçilmiştir. Bir sistematik yaklaşım olan betimsel içerik analizi, araştırma sonuçlarını kolayca anlaşılabilir bir formatta düzenler ve yorumlar, bu da onu nitel araştırmalar için değerli bir araç haline getirir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Betimsel içerik analizi yazılı, sözlü ve diğer materyallerdeki mesajları anlam ve dilbilgisi açısından sınıflandırarak, ölçerek ve çıkarımlarda bulunarak sosyal gerçekliği sistematik ve nesnel bir şekilde

araştıran, araştırmacıların ve uygulayıcıların benzer çalışmalardaki çeşitliliği ve tutarlılığı keşfetmelerini sağlayan bilimsel bir yöntemdir (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Dolayısıyla, bu çalışmada betimsel içerik analizi yöntemi kullanılarak, Türkiye'deki NEET durumunun nasıl ele alındığına dair yapılan araştırmaların genel eğilimlerini belirlemek mümkün olabilir.

Araştırmanın Örnekleme

Bu çalışmada dâhil etme ve hariç tutma kriterleri kapsamında toplam 24 makale ve 4 ulusal politika belgesi araştırma kapsamında ele alınmıştır. Bu sayede, NEET kavramı üzerine yapılan çalışmaların daha net ve kapsamlı bir resminin sunulması hedeflenmiştir. Araştırmanın örnekleminin belirlenmesinde, amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmalarda örneklem belirleme sürecinin ilk adımı, araştırma konusu olacak kişi veya nesnelerin belirlenmesidir. Bu doğrultuda, çalışma grubunda yer alması gereken kriterler veya nitelikler tanımlanır. Bu kriterler, araştırmaya dâhil edilecek veya hariç tutulacak veri kaynaklarının seçilmesinde rehberlik eder (Johnson ve Christensen, 2017). Amaçlı örnekleme, araştırılacak konu, olay veya olguya ilişkin önemli bilgi kaynaklarına ulaşmada araştırmacıya yardımcı olur ve incelenmesi istenen durumların derinlemesine analiz edilmesine olanak tanır (Patton, 2018). Ölçüt örnekleme yönteminin temel amacı, araştırma hedefleri doğrultusunda belirlenmiş kriterleri karşılayan veri kaynaklarından somut ve güvenilir veriler elde etmektir (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Veri Toplama Araçları

Çalışma kapsamında EBSCO, Google Akademik, Web of Science, ULAKBİM indeksli dergilerde dâhil edilecek araştırmaları ve NEET kavramını ele alan ulusal politika belgelerini belirlemek için tarama gerçekleştirilmiştir. Türkiye'de NEET kavramına ilişkin ilk yayına 2014 yılında rastlandığı için veriler 2014-2024 yılları arasında yapılan çalışmalardan elde edilmiştir. Veri toplama sürecinde; "NEET", "NEİY", "NENİ", "Ne eğitimde ne istihdamda olanlar", "Ne eğitimde ne istihdamda ne yetiştirmede olanlar", gibi anahtar sözcükler "eğitim", "işsizlik" ve "genç işsizlik" kavramları ile birlikte Türkçe ve İngilizce karşılıklarıyla taranmıştır. Belirlenen amaç doğrultusunda çalışmaya dâhil edilecek araştırmalar için son tarih 2024'tür. Araştırmaya dâhil edilen çalışmaların başlık, anahtar kelimeler ve özet bilgileri taranmış ve bu kriterleri karşılayan çalışmalar araştırmaya dâhil edilmiştir. Analize dâhil edilecek çalışmaların seçimi sürecinde, gerekli veriye ulaşabilmek ve güncel yayınları inceleyebilmek amacıyla belirli dâhil etme kriterleri oluşturulmuştur (Büyüköztürk, 2012). Bu doğrultuda Türkiye'de NEET kavramını ele alan çalışmalar için belirlenen kriterler aşağıdaki sunulmuştur.

1. Teorik çerçeve: Araştırmaya dâhil edilen çalışmalarda NEET kavramının teorik temelleri ve arka planına yer verilmesi.

2. Kullanılan değişkenler: Araştırma kapsamında NEET olgusunu açıklamak için kullanılan demografik, ekonomik ve sosyal değişkenlere yer verilmesi.
3. Türkiye'deki çalışmalar: Araştırmaya dâhil edilen Türkiye'de gerçekleştirilen, Türkiye verilerini içeren veya ULAKBİM indeksinde taranan dergilerde yayınlanmış NEET konulu çalışmaların yer alması.
4. Veri seti ve yöntemler: Araştırmada kullanılan veri setlerine, araştırma yöntemlerine, uygulanan tekniklere ve analizlere yer verilmesi.
5. Sonuçlar ve bulgular: Araştırmaya dâhil edilen çalışmalarda NEET kavramına ilişkin bulgu ve sonuçlara yer verilmesi.
6. Ulusal politika belgeleri: Araştırmanın belirlenen anahtar kelimeler çerçevesinde NEET kavramının yer aldığı metinlerin yorumlanması.
7. Araştırma kapsamına sadece açık kaynak makaleler ve NEET kavramına yer veren ulusal politika belgelerinin dâhil edilmesi, kitap, kitap bölümü, tez ve bildirilerin dâhil edilmemesi.

Çalışmanın kriterleri dikkate alınarak araştırmalar detaylı olarak incelenmiş ve çalışmanın dâhil etme kriterlerini kapsayan toplam 24 çalışmaya yer verilmiştir. Ayrıca dâhil etme kriterlerine uymayan altı çalışma hariç tutulmuştur. Bu doğrultuda NEET kavramı ile ilgili incelenen çalışmalar analiz edilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmanın analizi yapılırken betimsel içerik analizinin bir tekniği olan kategorik çözümleme kullanılmıştır. Kategorik çözümleme tekniğini, bir mesajın daha küçük birimlere bölünmesi ve bu birimlerin önceden belirlenmiş ya da analiz sürecinde eklenen kriterlere göre kategorilere ayrılması şeklinde tanımlamaktadır (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Bu teknik, mesajların içeriğini daha detaylı bir şekilde incelemeye ve anlamaya olanak tanımaktadır. Kategorik çözümleme, verilerin sistematik bir şekilde düzenlenmesini ve sınıflandırılmasını sağlamaktadır. Böylece mesajların altında yatan ana temalar ve eğilimler ortaya çıkarılabilmektedir. Bu yöntem, mesajların dilsel ve anlamsal özelliklerini belirli ölçütlere göre analiz ederek araştırmanın amacına uygun sonuçlara ulaşmayı kolaylaştırmaktadır. Tarama kriterlerini karşılayan çalışmalar numaralandırılmış ve yazarların isimlerine göre bir kodlama formuna girilmiştir. Tüm çalışmalar kodlandıktan sonra veriler analiz için Excel'e aktarılmıştır. Araştırmada yer alan her bir alt problem ayrı bir kategori olarak ele alınmış ve veriler buna göre düzenlenmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlilik

Nitel araştırmalarda, bulguların gerçekliğini garanti altına almak için araştırmacının benzer ortamlarda sonuçların geçerliliğini göstermesi, süreçler arasında tutarlılık sağlaması ve verileri objektif

bir şekilde toplaması esastır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmada geçerlilik ve güvenilirliği sağlamak için veri toplama ve analiz süreçleri, "Türkiye'de NEET Kavram Formu" adlı bir kodlama anahtarı kullanılarak belgelenmiştir. Ayrıca, çalışmanın birinci ve ikinci yazarları, bulguların güvenilirliğini artırmak ve olası yanlışlıkları en aza indirmek için veri toplama ve analiz süreçlerini bağımsız olarak yürütmüştür.

Bulgular

Bu bölümde, NEET kavramına ilişkin çalışmaların betimsel bulguları alt problemlere uygun şekilde düzenlenmiştir. Tablo 1’de taranan çalışmalardan aranan kriterlere uygun 24 çalışmaya yer verilmiştir.

Tablo 1’e göre çalışma, NEET olan bireyleri belirlemek için özetleri, başlıkları ve anahtar kelimeleri analiz etmiştir. Seçilen çalışmalar yöntem, araştırma odağı ve değişkenler çerçevesinde ele alınmıştır. Anahtar kelimelerin kavramı temsil etmede tutarlılıktan yoksun olduğu tespit edilmiştir. NEET konusu temel olarak genç işsizliği ve demografik faktörlerle ilişkilendirilmiştir. Çalışmalarda öncelikle nicel yöntemler ve makro verilerle açıklayıcı tablolar kullanılmış, daha az sayıda çalışmada ise mikro veriler kullanılmıştır. Bu çalışmalarda çok değişkenli regresyon analizleri yapılmıştır.

NEET kavramı ile ilgili nicel araştırmalar hem mikro hem de makro düzeyde sıklıkla kullanılmakta olup, nitel çalışmalar ise yalnızca birkaç tanedir. NEET olanlar çok çeşitli bir grubu temsil ettiğinden, bu geniş kategorizasyon sorunlara yol açabilir. Yalnızca anket verilerine dayanmak, çeşitliliklerini göz ardı edebilir. Kırsal ve kentsel alanlar, cinsiyet ve yaş grupları üzerine nitel araştırmalar yürütmek NEET olma durumuna, genç işsizliği ve eğitime katılım sorunlarına daha kapsamlı çözümler sunabilir. Çalışmalarda genellikle tanımlayıcı istatistikler, grafikler, çapraz tablolar ve regresyon, korelasyon, birim kök testi ve ANOVA gibi korelasyonel analizler kullanılmaktadır.

Türkiye’de NEET kavramı ile ilgili 2014-2017 yılları arasında üç çalışmanın yapıldığı, konunun en çok 2018-2021 yılları arasında on dört çalışma yapılarak çalışıldığı ve 2022-2024 yılları arasında da yedi çalışmanın yapıldığı görülmektedir. Konu ile ilgili çalışmaların “Covid-19 Pandemi” sürecinde arttığı görülmektedir. Araştırmalar, NEET olma durumunun 2014 yılından bu yana ele alındığını ve ilerleyen yıllarda artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. ULAKBİM-DergiPark endeksinde 2014 yılından önce NEET kavramı ile ilgili herhangi bir maddeye rastlanmamıştır. 1999 yılında özel bir grup genci temsil eden bir raporda NEET olanlardan bahsedilmiş ve NEET olanları anlamaya yönelik detaylı bilgi verilmiştir. Bu, kavramın heterojenliğinin ortaya çıkarılmasına ve bununla mücadele etmek için politika önerileri geliştirilmesine katkıda bulunmuştur.

Tablo 1. Seçilen NEET Çalışmalarının Özellikleri

<i>Araştırma</i>	<i>Anahtar kelimeler</i>	<i>Yöntem</i>	<i>Araştırma Odağı</i>	<i>Değişkenler</i>
Tatar ve Öztürk (2024)	Türkiye, NEET, İşsizlik, İŞKUR.	Alanyazın Taraması	NEET gençlerin sorunlarını ve ihtiyaçlarını betimleme, sorun çözücü mekanizmaları çalıştırma	Cinsiyet, aile, çevre, eğitim durumu, işgücü piyasası, faaliyet durumu, risk faktörleri, TÜİK ve NEET oranları
Usanmaz (2024)	Eğitim Gençlik İstihdam İşsizlik, NEET	Teorik Alanyazın Taraması	NEET gençlerine yönelik alanyazına teorik katkı sağlama	Yaş, cinsiyet, eğitim, sektörel dağılım, coğrafi dağılım, OECD, TÜİK, NEET
Açar ve Güneş (2023)	NEET, Genç İşsizliği, Doğrusal Panel Veri Modelleri	Doğrusal Panel Veri Modeli	OECD ülkelerinin 2005-2019 verileri ile NEET oranının makroekonomik belirleyicilerini saptama	SYİH, GSYİH büyüme oranı, gayri safi milli harcama, nüfus artışı, NEET
Çolak ve Koç (2023)	NEET Gençler, İstihdamda Olmayanlar, Eğitim veya Öğretimde Olmayanlar, Bibliyometrik Vosviewer Web of Science	Vosviewer Açık Kaynak Kodlu Yazılımı, Atıf Analizi	NEET ile ilgili araştırmaları bibliyometrik analiz ile değerlendirme	Yaş, cinsiyet, eğitim, sağlık, coğrafi dağılım, NEET
Çizel, Aşkun, Durmaz, Yağmur ve Gürsoy (2023)	NEET, Sosyal Politika, Fsqca, Nitel Karşılaştırmalı Analiz.	Bulanık Küme Nitel Karşılaştırmalı Analiz (FSQCA) Yöntemi	OECD ülkelerinin NEET durumlarını ekonomik ve sosyokültürel değişkenlerle ele alma	Eğitim düzeyi, coğrafi dağılım, çocuk yaş evliliği GSYİH, NEET OECD, ILO, WEF, WİP, ekonomik gelişmişlik
Özdemir, Özcan ve Üçdoğruk (2023)	NEET, Genç İşsizliği, Türkiye, İşgücü Piyasası, Lojistik Regresyon.	2014-2020 Hanehalkı İşgücü Anketi Yorumlaması, Tanımlayıcı İstatistik Araçları, Logit Analizi	Türkiye'deki NEET gençliğini inceleme	Cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, medeni durum ve bölgesel farklılıklar
Köken ve Koç (2022)	NEET, Mekansal Panel Veri Analizi, Sabit Etkili Mekansal Hata Modeli	Mekansal Panel Analizi, Sabit Etkili Mekansal Hata Modeli	Türkiye'de NEET oranlarının bölgesel etkileşimlerini inceleme ve İzmir'deki NEET gençlerin algılarını belirleme	NEET oranları, eğitime katılma oranı, GSYİH endeksi, eğitimden erken ayrılma oranı, istihdam edilme yüzdesi verileri
Kuvvetli-Yavaş (2021)	Genç İşsizliği, Genç Kadın İşsizliği, İşgücü Politikaları, İstihdam Stratejisi, Türkiye.	Açıklayıcı Tablo ve Grafikler	Türkiye'de 2000'lerde genç işsizliğini nedenler ve politikalar ile karşılaştırmalı analiz etme, ulusal istihdam stratejisi ve kalkınma planları ile değerlendirme	Yaş, cinsiyet, eğitim durumu, TUİK verileri, işgücü dağılımı, NEET
Neagu, Berigel ve Vladislava-Lendzhova (2021)	Dijital İçerme, Sanal Hareketlilik, Kırsal Alanlar, NEET'ler	Regresyon	Kırsal kesimdeki NEET'lerin bilgi toplumuna bakış açılarını inceleme	Eğitim durumu, kırsal kesim, dijital yetenekler, ILO ve Eurostat verileri, NEET
Özen-Atabey (2021)	NEET, Ekonomik Büyüme, Toda-Yamamoto Nedensellik Testi	Toda-Yamamoto Testi	Türkiye'deki NEET gençler ile ekonomik büyüme ilişkisini araştırma	Yaş, cinsiyet, NEET
Arabacı (2020)	Ne Eğitimde Ne İstihdamda (NENİ), Genç İşsizliği, Genç İşgücü	Nicel Araştırma, Ki Kare Testi	Türkiye'de NENİ olan gençlerin demografik özelliklerini ve işgücü piyasası engellerini irdeleme	Yaş, cinsiyet, işgücü durumu medeni durum, eğitim durumu, hanehalkı büyüklüğü, coğrafi bölge, göç, NEET
Baykal ve Bayat (2020)	İşsizlik, Genç İşsizliği, Ulusal İstihdam Stratejisi	Alanyazın Taraması, Açıklayıcı Tablolar	Türkiye'deki genç işsizliği ile ilgili bilgi verme ve ulusal istihdam stratejisinin politikalarını ortaya koyma	Cinsiyet, eğitim düzeyi, köken, beceri düzeyi, TÜİK oranları, NEET
Aydın ve Dayıoğlu (2020)	İşsizlik, İşgücü, Genç İşsizlik, İşgücü Piyasası, Çalışma Ekonomisi	Açıklayıcı Tablo ve Grafikler	Türkiye'de genç işsizlik sorununu OECD ülkeleri ile karşılaştırmalı analiz etme	Yaş, cinsiyet, ILO, OECD ve TÜİK verileri, NEET oranı

Lüküslü ve Çelik (2020)	NEET, Kadın, Toplumsal Cinsiyet, Yetişkinliğe Geçiş, Türkiye, Gençlik	Karma Yöntem, İstatistiksel Veri Analizi, Mülakat, Odak Grup Görüşmeleri, Tematik Analiz, Vaka Çalışması	NEET istatistiksel verileri ve Türkiye'deki altı büyük şehirdeki genç NEET kadınların deneyimlerini inceleme	Yaş, eğitim, kardeş sayısı, medeni durum, NEET olma
Bingöl (2020)	Kırlıgan Beşli, NEET, Genç İşsizliği, Panel Veri Analizi, Sabit Etkiler Modeli	Sabit Etkiler Modeli ile Panel Veri Yöntemleri	Kırlıgan beşli ülkelerin 2005-2018 yıllarındaki makroekonomik göstergelerinin NEET üzerindeki etkisini inceleme	Kişi başına gayrisafi yurtiçi hasıla (GSYİH), enflasyon oranı (tüketici fiyatları, eğitim harcamalarına göre düzeltilmiş tasarruflar (gayri safi milli gelirin %'si), doğrudan yabancı yatırım (DYY), İGE endeksi verileri
Bingöl ve Ayhan (2020)	İnsani Gelişme, NEET, İşsizlik, Panel Veri Analizi	Panel Veri Analizi, Tanımlayıcı İstatistikler, Korelasyon	2004-2018 NEET nüfusun insani gelişme üzerindeki etkisini araştırma	Ortak ilişkili etkiler ortalama grubu (CCEMG) tahmincisi ile panel veri analizi sonuçlarına göre, işsizlik (UNE) ve eğitim (EDU) değişkenleri, insani gelişme endeksi (İGE)
Özen-Atabey (2019)	İstihdam, Eğitim, Yetiştirme, Gençlik Garanti Programı	Alanyazın Taraması, Açıklayıcı Tablolar	Türkiye'deki NEİY profilini inceleme ve gençlik garanti programıyla öneriler sunma	Cinsiyet, köken, eğitim seviyesi, çalışma tutumu
Karahan-Dursun ve Uslu (2019)	Genç İşsizlik, Yetişkin İşsizlik, Ekonomik Büyüme, ARDL Modeli, Kalman Filtresi	Tramo-Seats Yöntemi, Ampirik Analiz, ADF (Augmented Dickey-Fuller), PP (Phillips-Peron) ve Ng-Perron Testleri, Durağanlık Analizi, Sınır Testi	Genç işsizlik ve yetişkin işsizlik boyutlarını karşılaştırma, küresel finans krizini analiz etme	Cinsiyet, yaş, eğitim seviyesi, bölgesel dağılım, genç ve yetişkin işsizlik büyüme oranları, NEET oranları
Işık (2019)	Genç işsizliği, NEET, İşgücüne Dâhil Olmayanlar, Dezavantajlı Gruplar, Aksaray	Açıklayıcı Tablo ve Grafikler	Aksaray ili NEET boyutlarını ortaya koyma ve strateji geliştirme	Yaş, cinsiyet, işgücü durumu, TÜİK, MEB, SGK verileri, NEET oranları
Urhan (2019)	Avrupa 2020, YÖK, Genç İşsizliği, İşgücü Piyasası, NEİY, Sosyal Katılım	Tanımlayıcı İstatistikler	2020'nin NEET sorunuyla başa çıkmada başarılı olup olmama durumu	Eurostat (yaş, yoksulluk, dışlanma), Avrupa Birliği NEET oranları
Taş, Küçükkoğlu ve Demirdöğmez (2018)	Genç İşsizlik, Genç İstihdam, Ulusal İstihdam Stratejisi	Alanyazın Taraması, Açıklayıcı Tablolar	Batının genç işsizliği önleme politikaları ile Türkiye'de genç işsizliği önleme önerileri sunma	Cinsiyet, yaş, OECD, TÜİK verileri, NEET oranları
Susanlı (2016)	Gençlik, Türkiye, NEET	Tanımlayıcı İstatistik, Probit Regresyon	2004-2013 hanehalkı işgücü anketleri ile NEET inceleme, NEET hareketini tanımlama	Yaş, cinsiyet, eğitim seviyesi, işgücüne katılım, çalışan sayısı, kırsal-kentsel nüfus, TÜİK verileri, NEET
Es ve Güven (2015)	Genç İşsizlik, Genç İstihdam, Ulusal İstihdam Stratejisi	Açıklayıcı Tablo ve Grafikler	NEET üzerine 2015 yılı ulusal istihdam stratejisi hedefleri ile durum analizi yapma	OECD, TÜİK, yaş, cinsiyet, coğrafi dağılım, işgücü durumu
Kılıç (2014)	NEİY (ne eğitimde ne istihdamda ne de yetiştirmede yer alan gençler), Genç İstihdamı, Gençlik Politikaları, Yetiştirme, Eğitim	Nicel, Kikare Testi, Anova	15-24 yaş NEET gençlerin durumunu betimleme	Cinsiyet, yaş, eğitim ve işgücü piyasası durumu, TÜİK, ILO, OECD ve Eurofound, NEET

Tablo 2. Yapılan NEET Çalışmaları ile İlgili Bulgular

Kategoriler	Ortak Değişkenler	Tartışıldığı Makaleler	Bulgular veya Sonuçlar
Makro-ekonomik	Büyüme oranı Enflasyon oranı Gayrisafi yurtiçi hasıla Eğitim geliri Yabancı yatırım İnsani gelişmişlik indeksi Dijital yetenek	Açar ve Güneş (2023), Köken ve Koç (2022), Neagu vd. (2021), Özen-Atabey (2021), Aydın ve Dayıoğlu (2020), Bingöl ve Ayhan (2020), Lüküslü ve Çelik (2020), Bingöl (2020)	<ul style="list-style-type: none"> 2009 yılında ekonomide daralma yaşanmış, ekonomi %4 civarında küçülürken genç işsizliği %25 ile 2000-2019 yılları arasında en yüksek oranına ulaşmıştır. GSYİH'deki %1'lik artış, NEET oranında %0,77 azalmaya neden olmaktadır. GSYİH içindeki eğitimin payının artırılması, NEET oranında düşüşe yol açmaktadır. Doğrudan yabancı yatırımlardaki %1'lik artış, NEET oranında %0,03 artışa neden olmaktadır. İnsani Gelişmişlik İndeksi'ndeki (İGİ) %1'lik artış, NEET oranında %2,14 artışa sebep olmaktadır. Kırsal alandaki NEET'lerin dijital becerileri, kendi ülkelerindeki kent nüfusu ve AB ortalaması ile karşılaştırıldığında düşüktür. Düşük dijital becerilerin en temel nedeni, düşük eğitim seviyesidir.
İstihdam	NEET Oranı OECD TÜİK ILO AB Eurostat İşsizlik İşsizlik oranı Eğitimden ayrılma oranı İş tecrübesi İşgücü dağılımı Hanehalkı büyüklüğü Çalışan sayısı Kırsal/kentsel nüfus Göç	Tatar ve Öztürk (2024), Usanmaz (2024), Açar ve Güneş (2023), Çolak ve Koç (2023), Çizel vd., (2023), Köken ve Koç (2022), Kuvvetli-Yavaş (2021), Neagu vd. (2021), Özen-Atabey (2021), Aydın ve Dayıoğlu (2020), Baykal ve Bayat (2020), Lüküslü ve Çelik (2020), Arabacı (2020), Işık (2019), Taş, Küçükoğlu ve Demirdöğmez (2018), Susanlı (2016), Es ve Güven (2015), Kılıç (2014)	<ul style="list-style-type: none"> Kalabalık hanelerde yaşayan gençlerin NEET olma olasılığı artmaktadır. Yurtdışından göçle gelen gençlerin NEET olma olasılığı yükselmektedir. Hanede çalışan kişi sayısının artması, hanede NEET bulunma olasılığını azaltmaktadır. Ülkenin doğu ve güneydoğusunda yaşayan gençlerin NEET olma olasılığı artmaktadır. 2019'da NEET oranı OECD ülkelerinde ortalama %10 iken Türkiye'de %26 olarak kaydedilmiştir. Genç erkeklerin işsiz olma olasılığı daha yüksektir ve Türkiye'de NEİY içinde aktif olmayanların oranı işsizlerin dört katından fazladır. NEET'lerin önemli bir kısmı iş deneyimine sahip değildir. İş bulamayan genç işsizler kayıt dışı istihdama yönelmekte veya iş aramayı bırakıp pasif NEET kategorisine girmektedir. NEET'ler içinde işgücü piyasasına girmeyenlerin oranı diğer ülkelerle kıyaslandığında yüksektir. Genç kadınların işgücüne katılım oranları daha düşüktür. Genç erkeklerin işgücüne katılmama nedenlerinin başında hasta/engelli olma veya iş bulma ümidinin olmaması gelmektedir. Her iki cinsiyet için de son işinden ayrılma nedeni genellikle işin geçici iş statüsünde olması ve kendiliğinden sona ermesidir.
Demografik	Yaş Cinsiyet Eğitim düzeyi Medeni durum Sağlık Coğrafi dağılım	Tatar ve Öztürk (2024), Usanmaz (2024), Çolak ve Koç (2023), Çizel vd. (2023), Özdemir, Özcan ve Üçdoğruk (2023), Lüküslü ve Çelik (2022), Kuvvetli-Yavaş (2021), Aydın ve Dayıoğlu (2020), Arabacı (2020), Baykal ve Bayat (2020), Işık (2019), Kılıç (2014), Özen-Atabey (2019), Karahan-Dursun ve Uslu (2019), Urhan (2019), Taş, Küçükoğlu ve Demirdöğmez (2018), Susanlı (2016), Es ve Güven (2015), Kılıç (2014)	<ul style="list-style-type: none"> 15-24 yaş arasındaki gençlerin yaşları ilerledikçe NEET olma olasılıkları artmaktadır. 2014-2018 yılları arasında 15-19 yaş grubundaki NEET oranı, 20-24 yaş grubuna kıyasla daha düşüktür. Genç kadınlarda işsizlik oranı genç erkeklere kıyasla 1,5 kat daha yüksektir. Kadınlarda yaş ilerledikçe NEET olma olasılığı erkeklere göre daha fazladır. Türkiye'de tüm işgücü göstergelerinde genç kadınlar genç erkeklere göre daha dezavantajlıdır. Türkiye'de genç kadınların NEET olma olasılıkları daha yüksektir. Genç kadınlar, genç erkeklere kıyasla daha zor iş bulmaktadır. Herhangi bir okul bitirmeyenlerde NEET olma olasılığı artmaktadır. Eğitim düzeyi, NEİY oranını etkileyen önemli bir faktördür. Daha az eğitilmiş olmak NEİY oranını artırmaktadır. Yüksek eğitim, özellikle kadınlarda olmak üzere, her iki cinsiyet için de NEET olma olasılığını düşürmektedir. Yükseköğretim mezunu kadınların NEET oranları 2000-2019 yılları arasında artış göstermiştir. Kadınlarda en yüksek NEİY oranı 0-2 eğitim düzeyinde (ISCED 2011 eğitim sınıflandırmasına göre) görülmekte iken, erkeklerde en yüksek NEİY oranı 5-8 eğitim düzeyinde görülmektedir. Kadınların ev ekseni rolleri (evlenme, çocuk bakma) nedeniyle NEET olma olasılığı artmaktadır. Evlilik, kadınlar için NEET olmanın önemli bir belirleyicisidir.

Tablo 2'ye bakıldığında seçilen makaleler, NEET kavramını ve bunun yaş, cinsiyet, eğitim ve medeni durum gibi demografik faktörlerle bağlantısını analiz etmiştir. 15-24 yaş arası gençlerin NEET olma olasılığı yaş ilerledikçe artmaktadır. Kadınların iş bulmakta zorlanmaları nedeniyle bu kategoride yer alma olasılıkları daha yüksektir. Daha yüksek eğitim seviyeleri genellikle kadınların NEET olma olasılığını azaltmaktadır. Ancak evlilik, çocuk bakımı ve ev işleri sorumlulukları nedeniyle kadınların NEET statüsünü belirlemede önemli bir rol oynamaktadır. Genel görüş, eğitimdeki artışın kadınların NEET olma olasılığını önemli ölçüde azalttığı yönündedir. Sonuç olarak makaleler, gençler arasında NEET'in yaygınlığını belirleyen demografik faktörleri anlamının önemini vurgulamaktadır. Özellikle kadınlar iş bulma konusunda daha büyük zorluklarla karşılaşmaktadır, ancak eğitim seviyelerinin artması NEET olma olasılığını azaltmaktadır.

Bu çalışma, önceki iş deneyiminin ve geçici veya güvencesiz işlerin NEET'lerde yaygın olduğunu ve gençlerin bu kategoriye girme olasılığının daha yüksek olduğunu göstermektedir. Mikro verilerden elde edilen hane halkı verileri, yurt dışından göç eden, kırsal alanlarda yaşayan ve kalabalık hanelerde ikamet eden gençlerin NEET olma ihtimalinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca, istihdamdaki hane halkı üyelerinin artması, bireylerin NEET olma olasılığını azaltmaktadır. Büyüme oranı, Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH), eğitim payı, doğrudan yabancı yatırımlar, dijital beceri endeksi ve insani gelişme endeksi gibi makro göstergeleri kullanarak NEET olma durumunu açıklayan çok fazla makale bulunmamaktadır. Ekonomik durgunluk, daha yüksek genç işsizliğine ve NEET oranlarına yol açmaktadır. GSYİH'deki artış NEET oranlarını azaltırken, kırsal alanlardaki düşük dijital beceriler NEET olasılığını artırmaktadır.

Tablo 3. Ulusal Politika Belgeleri ile İlgili Bulgular

<i>Ulusal Politika Belgesi</i>	<i>Anahtar Kelimeler</i>	<i>Tedbir ve Öneriler</i>
Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı	NEET NENİ NEİY İşsizlik Genç İşsizlik	Türkiye Mesleki ve Teknik Eğitim Strateji Belgesi ve Eylem Planı, genç işsizliğini azaltmayı ve işgücüne katılımı artırmayı amaçlamaktadır. Plan, mesleki eğitim merkezlerine devam eden öğrencilerin lise diplomalarına erişiminin kolaylaştırılması, özel sektörün mesleki eğitim merkezleri kurmasına yönelik yasal düzenlemeler ve işgücü piyasası taleplerine odaklanma gibi tedbirler ve öneriler içermektedir. Planda ayrıca mesleki eğitimde uluslararası iyi uygulamalar incelenmekte ve iki temel yaklaşıma odaklanılmaktadır: eğitimin çoğunlukla okullarda yürütüldüğü okul odaklı yaklaşım ve eğitimin mesleklere özgü ve işletmelerde talep edilen belirli becerilere odaklanacak şekilde tasarlandığı istihdam odaklı yaklaşım. Bu tedbirler genç işsizliğini azaltmayı ve gençleri geleceğe hazırlamayı amaçlamaktadır.
Ulusal Gençlik İstihdam Stratejisi ve Eylem Planı (2021-2023)	NEET NENİ NEİY İşsizlik Genç İşsizlik	Ulusal Gençlik İstihdam Stratejisi ve Eylem Planı (2021-2023), Türkiye'de genç işsizliğini azaltmayı ve işgücüne katılımı artırmayı amaçlamaktadır. Plan, mesleki tanıtım, rehberlik ve danışmanlık yoluyla eğitim-istihdam ilişkisinin güçlendirilmesini, Aktif İşgücü Piyasası Programları yoluyla nitelikli işgücü yetiştirilmesini ve eğitim planlaması ve yönetiminde sektör iş birliğinin artırılmasını içermektedir. Ayrıca stajlar ve girişimcilik kültürünün teşvik edilmesi yoluyla eğitim ve istihdamda genç istihdamının artırılması hedeflenmektedir. Bu belgede NEET gençlerin bilgi ve becerilerini artırmak için özel eğitim ve mesleki eğitim programlarının düzenlenmesi, işgücü piyasasına girmelerine yardımcı olmak için istihdam ve kariyer danışmanlığı hizmetlerinin sağlanması, istihdama teşvik etmek için işverenlere çeşitli destek programları sunmak ve topluma entegrasyonunu ve işgücü piyasasına katılımlarını artırmak için sosyal içerme ve aktif işgücü piyasası politikalarının geliştirilmesi gibi tedbir ve öneriler içermektedir.

Türkiye'nin Kalkınma Planları (2014-2028)	NEET NENİ NEİY İşsizlik Genç İşsizlik	Türkiye'nin Onuncu, On Birinci ve On İkinci Kalkınma Planları uzun vadeli ekonomik, sosyal ve kültürel büyüme için çok önemlidir. Genç işsizliğini ele almak için eğitim politikasına odaklanmaktadır. Planlar, eğitimin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi, mesleki eğitim ve beceri geliştirme, staj ve iş deneyimi fırsatları, girişimcilik eğitimi ve desteği, işgücü piyasası izleme ve uyum programları ve eğitim altyapısının sürekli iyileştirilmesi gibi tedbirleri içermektedir. Eğitim politikası, gençleri işgücüne hazırlayarak eğitimin yaygınlaştırılmasını ve kalitesinin artırılmasını amaçlamaktadır. Mesleki eğitim programları gençleri ilgili becerilerle donatarak işsizlik riskini azaltmaktadır. Staj ve iş deneyimi fırsatları, iş arayan gençlerin pratik bilgi ve deneyim kazanmalarına yardımcı olmaktadır. Gençlerin iş kurlmalarına yardımcı olmak için girişimcilik eğitimi ve desteği de sağlanmaktadır. İşgücü piyasası izleme mekanizmaları, gençlerin işgücü taleplerini ve beklentilerini takip ederek işgücü piyasasına daha iyi uyum sağlamalarına olanak tanımaktadır.
İŞKUR Stratejik Planı (2024-2028)	NEET NENİ NEİY İşsizlik Genç İşsizlik	Türk hükümeti, uzun süreli işsizlere yönelik iş ve meslek danışmanlığı hizmetlerini, bu kişileri cinsiyet veya gençlik gibi belirli özelliklerine göre gruplandırarak geliştirmeyi planlamaktadır. Bu, motivasyon kazanmalarına, açık işler bulmalarına ve işgücü piyasasına dönüşlerini hızlandırmalarına yardımcı olmaktadır. Üniversite kariyer merkezleri yaygınlaştırılacak ve iş arama ve bulma teknikleri konusunda öğrencilere yönelik rehberlik faaliyetlerini çeşitlendirmektedir. Hükümet ayrıca, beyaz yakalı çalışanlar için danışmanlık hizmetleri ve mesleki eğitim de dâhil olmak üzere yükseköğretim mezunlarına yönelik faaliyetlerini artırmaktadır. Kurum veri tabanlarının uyumlaştırılması ve kayıt süreçlerinin hızlandırılması için altyapı çalışmaları yapılmaktadır. NEET gençleri için özel eğitim ve mesleki eğitim kursları sağlayarak onları işgücü piyasasına hazırlamaktadır. Gençlerin uygun iş fırsatları bulmalarına yardımcı olmak için iş ve kariyer danışmanlığı hizmetleri verilmektedir. İş deneyimi sağlamak için staj ve işbaşı eğitim programları düzenlenmekte ve işverenler NEET gençlerini istihdam etmek için çeşitli teşvikler sunmaktadır. Gençlerin kendi işlerini kurmaları için girişimcilik destek programları ve mali teşvikler de sağlanmaktadır. Sosyal uyumu artırmak ve sosyal hayata aktif katılımı teşvik etmek için psikososyal destek hizmetleri sağlanmaktadır. NEET gençlerin istihdamı konusunda farkındalık yaratmak için işgücü piyasası bilgilendirme ve bilinçlendirme kampanyaları düzenlenmektedir. Eğitim kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği içinde NEET gençleri desteklemek için ortak projeler geliştirilmektedir. Kamu ve özel sektör arasındaki iş birliği artırılarak genç istihdamı konusunda koordinasyon sağlanmaktadır.

Tablo 3'e bakıldığında onuncu, on birinci ve on ikinci kalkınma planları, Ulusal İstihdam Stratejisi, Mesleki ve Teknik Eğitim Stratejisi ve özellikle Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü (İŞKUR), aktif işgücü politikaları aracılığıyla genç işsizliğinin azaltılmasında ve istihdamın artırılmasında hayati bir rol oynamaktadır. Mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları, girişimcilik eğitim programları ve iş ve meslek danışmanlığı faaliyetleri gibi çeşitli tedbirler sunmaktadır. Mesleki eğitim kursları, genç işsizlerin niteliklerini geliştirmek ve işgücüne girişlerini kolaylaştırmak için tasarlanmıştır. Bu kurslara 2019 yılında 1.402'si 15-24 yaş arası gençler olmak üzere 3.660 kişi katılmıştır. İşbaşı eğitim programları iş deneyimi sağlamak ve işverenlerin nitelikli işgücü bulmalarına yardımcı olmaktadır (Açıkgöz, 2017).

2009 yılından bu yana, bireylerin iş planlarını geliştirmelerine yardımcı olmak için çalışan eğitim programları düzenlenmektedir. Bu programlara 2021 yılında 375'i 15-24 yaş arası gençler olmak üzere 2.234 kişi katılmıştır. İş arayanlara, işverenlere ve öğrencilere uygun kariyer yollarını seçmelerinde yardımcı olmak için iş ve meslek danışmanlığı hizmetleri sunulmaktadır (İŞKUR, 2021). Genel bir değerlendirme yapıldığında ulusal politika belgelerimiz, gençlere yönelik özel politikaların uygulanmasına, işveren danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesine ve işverenlere ve özel politika gerektiren gruplara yönelik bilgilendirme programlarının düzenlenmesine odaklanmaktadır. Gençlerin

işgücüne geçişini kolaylaştırmak için "Vizyoner Gençlik" Projesi, "Dene Yap Teknoloji Atölyesi" ve kariyer merkezlerinin sayısının artırılması gibi girişimler planlanmaktadır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, Türkiye'de NEET statüsüne katkıda bulunan faktörleri belirlemeye odaklanan çeşitli araştırmalar analiz edilmektedir. Alana ilişkin kapsamlı bir bakış açısı geliştirmek ve bu çalışma alanındaki genel eğilimleri ortaya çıkarmak için betimsel içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışma için veriler, araştırmacılar tarafından oluşturulan bir "kodlama formu" kullanılarak düzenlenmiştir. Bu form, anahtar kelimeler, başlıklar ve çalışmalardan özet bilgiler dâhil edilerek NEET statüsünü etkileyen faktörlerin sistematik olarak kategorize edilmesine olanak sağlamaktadır. Bu doğrultuda NEET gençlerin durumu hakkında daha derinlemesine bilgi sağlamak ve bu alandaki mevcut alanyazına katkıda bulunmaktır. Analiz süreci, verileri belirli kategorilere ayırmayı ve bu kategorileri daha geniş eğilimlerle ilişkilendirmeyi sağlamıştır. NEET gençliği ile ilgili politikaların geliştirilmesi ve uygulanması için önemli bir temel sağlamak amaçlanmaktadır. Alan yazın derlemesi sonucunda, çalışmaya dâhil edilen 24 makale ve 4 ulusal politika belgesine ulaşılmıştır. Araştırma kapsamında incelenen bu çalışmalar, belirlenen kriterlere göre yorumlanmıştır. Genel olarak çalışmanın sonuçları değerlendirildiğinde NEET kavramı ile ilgili mevcut Türkçe alanyazına katkıda bulunduğu, bulguların çeşitli olduğu ve sınırlı sayıda nitel çalışma yapıldığı görülmektedir. Yaş, cinsiyet, eğitim ve medeni durum gibi demografik özellikler sıklıkla dikkate alınmaktadır. Çalışma; evlilik, ev işleri ve bakım sorumlulukları nedeniyle kadınlar arasında NEET oranlarının yüksek olduğunu vurgulamaktadır.

ILO'nun en son tahminleri, 2024 yılında 402 milyon kişinin çalışmak istediğini ancak işsiz olduğunu ve 183 milyon kişinin de resmi olarak işsiz sayıldığını göstermektedir. Gelişmekte olan ülkelerde ve kadınlar arasında daha da belirgin ve dengesiz dağılım göstermektedir. Bu durum, işgücü piyasasının etkin bir şekilde işlemediğini ve birçok bireyin ekonomik faaliyetlere katılamadığını göstermektedir. Gelişmekte olan ülkelerde kadınlar işgücü piyasasında daha fazla zorlukla karşılaşmakta ve erkeklere kıyasla daha yüksek işsizlik oranlarına sahip olmaktadır. ILO 2024 yılında 15 yaş ve üzeri kadınlar için istihdam oranının yüzde 45,6, erkekler için ise yüzde 69,2 olacağını öngörmektedir. Bu, kadınlar ve erkekler arasında yüzde 23,6 puanlık bir fark anlamına gelmektedir. ILO'nun son araştırması, bu farkın temelde evlilik ve ebeveynlik gibi aile sorumluluklarından ve kadınların ücretsiz bakım işlerinde orantısız bir şekilde yer almasından etkilendiğini ve bunun da dünya genelinde cinsiyetler arası istihdam eşitsizliklerinin şekillenmesinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir (ILO, 2024).

Kadınlar istihdam edildiklerinde bile, özellikle gelişmekte olan ülkelerde, erkeklerden çok daha düşük ücretler kazanma eğilimindedirler. Bu durum, kadınların işgücü piyasasında karşılaştıkları kalıcı

eşitsizliklerin altını çizmekte ve kadınların ekonomik bağımsızlıklarını elde etmelerini engelleyen çok sayıda engeli vurgulamaktadır. Aile sorumlulukları nedeniyle işgücüne katılımları azalan kadınlar erkeklerle aynı fırsatlara ve ücretlere erişimde de zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu sorunları ele almaya yönelik stratejiler esnek çalışma saatlerinin uygulanmasını, ebeveyn izni verilmesini, çocuk bakım hizmetlerinin sağlanmasını ve toplumsal cinsiyet eşitliğini teşvik eden politikaların yürürlüğe konulmasını içerebilir. Bu tür önlemler kadınların işgücüne katılımını artırabilir ve kadınlar için eşit ücretlerin elde edilmesi yönünde geliştirilebilir.

NEET olma riskinin özellikle 15-24 yaş grubunda yüksek olduğu vurgulanmaktadır. NEET statüsünün diğer belirleyicileri arasında düşük eğitim seviyesi, iş deneyimi eksikliği, göç ve hane halkı büyüklüğü yer almaktadır. GSYİH'nin büyümesi önemli bir ölçüttür, ancak sürdürülebilir kalkınma için her derde deva değildir. Son küresel eğilimler, yoksulluğun ve kayıt dışı istihdamın azaltılmasındaki ilerlemenin 2015'ten bu yana yavaşladığını ve bu göstergeler ile GSYİH arasındaki bağlantının zayıfladığını göstermektedir. Ayrıca, yaratılan kayıtlı işlerin sayısı artan çalışma çağındaki nüfusa ayak uyduramamıştır. 2005 yılında yaklaşık 1,7 milyar olan kayıt dışı istihdamdaki işçi sayısının 2024 yılında 2 milyara yükselmesi beklenmektedir ve bu da işgücü piyasasında önemli zorluklar ortaya çıkarmaktadır. Bu durum, 2030 gündeminde belirlenen hedeflere ulaşmanın, yoksulluğu ve kayıt dışı istihdamı ortadan kaldırmaktan daha fazlasını gerektireceğini göstermektedir. Sadece ekonomik büyüme için çabalamak yetersizdir; odak noktası aynı zamanda sürdürülebilir ve kapsayıcı bir büyüme elde etmek olmalıdır. Sürdürülebilir ve kapsayıcı büyüme sadece ekonomik göstergelerin iyileştirilmesini değil, aynı zamanda sosyal eşitsizliklerin azaltılmasını, sosyal koruma sistemlerinin güçlendirilmesini ve çevresel sürdürülebilirliğin sağlanmasını da gerektirir. Bu nedenle politika yapıcılarının GSYİH büyümesini desteklerken sosyal, ekonomik ve çevresel faktörleri göz önünde bulundurarak kapsamlı bir yaklaşım benimsemeleri gerekmektedir. Bu şekilde sadece ekonomik büyüme sağlanmakla kalmayacak, aynı zamanda yoksulluğun ve kayıt dışı istihdamın azaltılmasında da somut ilerleme kaydedilecektir (ILO, 2024).

NEET hakkındaki tartışmaları derinlemesine analiz etmek ve hane halkı özellikleri ile değişkenleri göz önünde bulundurmak önemlidir. Bu, eğitim ve istihdam alanlarındaki politika yapıcılar için faydalı olabilir, çünkü gençlerin okuldan işe geçerken ve NEET grubunun bir parçası haline gelirken karşılaştıkları zorlukların belirlenmesine yardımcı olabilir. Ebeveynlerin eğitim ve istihdam durumu, suç eğilimleri, çocukluk deneyimleri ve genç bireylerin değerleri ile geçmiş deneyimleri arasındaki bağlantı araştırılarak NEET kavramı daha iyi anlaşılabilir. Ancak NEET kavramını analiz etmek için genellikle nicel veriler kullanılmaktadır ve nitel çalışmaların eksikliği söz konusudur. Kır-kent-bölge ayrımında, farklı cinsiyet ve yaş gruplarında nitel araştırmalar yürütmek, NEET, genç işsizliği ve eğitim gibi sorunlara yönelik çözümlere çeşitlilik getirebilir. Bu yaklaşım,

gençlerin işgücü piyasasına entegrasyonunu iyileştirmek için daha etkili politikalar geliştirilmesine yardımcı olabilir.

Bu sistematik betimsel analiz çalışması, gençlerin işgücü piyasasına entegrasyonunu iyileştirmek ve NEET oranlarını azaltmak için gelecekte yapılacak çalışmalar için de bir temel oluşturmaktadır. Farklı araştırma yöntemlerinin kullanılması, NEET kavramının daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmakta ve nedenleri ve etkileri hakkındaki bilgilerimizi zenginleştirmektedir. Ancak yeni yaklaşımların devreye girmesi, kesin sonuçlara ulaşma sürecini zorlaştırabilir. NEET olma durumunun çeşitli kavramlarla tartışılmasındaki tutarsızlıklar ve netlik eksikliği, çalışmalar arasında bağlantı kurma yeteneğini zayıflatarak teorik ilerlemeyi engellemektedir. Türkiye'de NEET kavramının en çok hangi genç grubu temsil ettiği sorusu cevapsız kalmaktadır. Farklı bağlamlarda çalışmalar yapılması ve TÜİK makro verilerinin panel veri analizi teknikleri kullanılarak yıllık olarak analiz edilmesi, kavramın daha iyi anlaşılmasına yardımcı olabilir. Gelecekte yapılacak araştırmalar, genç erkekler ve kadınlar arasındaki farklılıkları açıklayan mekanizmaların belirlenmesine ve eşitsizliklerin giderilmesine yönelik politikaların etkinliğinin değerlendirilmesine yardımcı olabilir. Genç kadınlar ve erkekler arasındaki farklılıkların, NEET statüsüne yol açan faktörlerin ve bu farklılıkları ele alan politikaların etkinliğinin araştırılması, NEET oranlarının azaltılmasında çok önemli olabilir.

NEET sorunu ile mücadele etmek için Ulusal İstihdam Stratejisi, işgücü piyasasının altında yatan sorunları ele almayı ve işsizliğe uzun vadeli çözümler sunmayı amaçlamaktadır. Strateji, kadınlar ve engelli bireyler de dâhil olmak üzere gençleri özel bir politika grubu olarak önceliklendirmekte ve istihdamın önündeki engelleri ortadan kaldırmaya odaklanmaktadır. Kalkınma planları, Mesleki ve Teknik Eğitim Stratejisi ve İŞKUR bu tedbirlerin uygulanmasında önemli bir rol oynarken, genç işsizliğin önlenmesi ve genç istihdamının önündeki engellerin kaldırılması için çeşitli bakanlıklar, üniversiteler, meslek örgütleri ve sivil toplum kuruluşları arasında iş birliği şarttır. Ulusal politika belgeleri, mesleki eğitim, işbaşı eğitimi, girişimcilik eğitimi, iş ve meslek danışmanlığı, tedbir ve politikalara yönelik tanıtım faaliyetleri gibi hizmetler sunmaktadır. Diğer kurum ve kuruluşların iş geliştirme merkezleri kurmaları, üniversite-sanayi ortaklıklarını teşvik etmeleri ve istihdam izleme araştırmaları yapmaları teşvik edilmektedir. Strateji, toplum için büyük önem taşıyan gençlerin ülkenin sosyal ve ekonomik hayatına tam entegrasyonunu sağlamayı amaçlamaktadır.

Türkiye 2023 yılında işsizliği %5'e düşürmeyi, istihdamı %55'e çıkarmayı ve tarım dışı sektörlerde kayıt dışı istihdamı %15'in altına indirmeyi hedeflemektedir. Bu hedeflere ulaşmak için gençleri eğitime veya istihdama teşvik etmek çok önemlidir. Ancak, 15-24 yaş arası nüfusun önemli bir kısmı istihdam edilmemekte, eğitim görmemekte veya eğitim programlarına kayıtlı değildir. NEET grubu, ülkenin 2023 istihdam hedeflerinde açıkça belirtilmemesine rağmen politika önlemlerine ihtiyaç duymaktadır. Bu çalışmada Türkiye'de 2014-2024 yılları arasında Türkiye'de NEET kavramı

konusunda yapılan makale ve ulusal politika belgeleri kapsamlı ve bütüncül bir şekilde incelenmiştir. Avrupa ülkeleri, gençlerin istihdama, eğitime ve yetiştirmeye katılmamasını ciddi bir sorun olarak kabul etmiştir. Buna karşılık olarak çalışmalar başlatmış ve tavsiye niteliğinde bir Gençlik Garanti Programı hazırlamışlardır.

Bu çalışmanın sonuçlarına dayalı olarak Gençlik Garanti Programı, NEET gençlere ulaşmak ve onları istihdam alanlarına veya eğitime yönlendirmek için Türkiye'deki mevcut dinamiklere uyarlanabilir. Bunu başarmak için NEET gençlere ulaşacak ve ihtiyaçlarına kısa sürede çözüm bulacak sorumlu bir kamu kurumunun belirlenmesi gerekmektedir. Ayrıca istihdam kurumları, kariyer merkezleri, özel sektör kuruluşları ve sivil toplum örgütleri gibi kurumlarla ortaklıklar kurularak bölgesel ve yerel bir ağ oluşturulmalıdır. NEET gençlerinin genç nüfusa oranı, cinsiyet ve eğitim durumu, bölgesel dağılım, aktif veya pasif olma durumu ile nedenleri gibi NEET gençlerinin heterojen yapısına ilişkin ayrıntılı veriler toplanarak bir veri tabanı oluşturulması ve sürekli güncellenmesi de önemlidir. Bu sayede güncel ve sağlıklı verilere dayalı en uygun politikaların belirlenmesi ve uygulanması kolaylaşacaktır. NEET grubundaki gençlerin ihtiyaçları belirlenmeli ve eğitimde veya istihdamda olmama nedenleri nitel boyutta ele alınmalıdır. Bu sorunları çözmek için destek sağlanmalı ve gençler mümkün olan en kısa sürede kayıt yaptırmaya teşvik edilmelidir. Gençlerin mevcut hizmetler ve destekler hakkındaki bilgilere kolayca erişebilmeleri sağlanmalıdır. Bilgilendirme ve farkındalık kampanyaları yürütmek, girişimcilik ve serbest meslek eğitimleri vermek ve NEET gençleri için bireysel rehberlik hizmetleri ve eylem planları sunulmalıdır. Okulu terk edenlerin ikinci şans eğitim programlarına yeniden girişlerinin kolaylaştırılması ve eğitime yeniden uyum sağlamaları için destek oluşturulmalıdır. Gençlerdeki pasifliğin nedenleri belirlenmeli ve onları harekete geçirecek politikalar geliştirilmelidir. Örneğin, aile sorumlulukları (hasta/yaşlı/çocuk bakımı) olan gençler bakıcı hizmetleri ve huzurevleri aracılığıyla desteklenmelidir. İş aramaktan vazgeçen gençler, ilgi alanlarına uygun istihdam olanakları oluşturularak teşvik edilmelidir.

Kaynaklar

Açıkgöz, F. (2017). *Seçilmiş ülke uygulamalarında genç istihdamına yönelik aktif işgücü politikaları ve İŞKUR için öneriler* (Uzmanlık Tezi). <https://media.iskur.gov.tr/15688/filiz-acikgoz.pdf> sayfasından erişilmiştir.

Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi.

Bynner, J. & Parsons, S. (2002). Social exclusion and the transition from school to work: The case of young people not in education, employment, or training (NEET). *Journal of Vocational Behavior*, 60(2), 289–309.

- Çizel, R., Aşkun, V., Durmaz, Ş., Yağmur, A., & Gürsoy, S. (2023). Ne eğitimde ne istihdamda (NEET) olma ile ilişkili faktörlerin OECD bağlantılı ülkelerde karşılaştırmalı analizi: Bulanık küme nitel karşılaştırmalı analiz (fsQCA). *Sosyoekonomi*, 31(57), 437–475.
- Çolak, K. & Koç, S. (2023). Bibliometric analysis and mapping with vosviewer in neet-head research in social sciences. *Journal of Economy*, 5(2), 77–91. <https://doi.org/10.58251/ekonomi.1380379>
- Erikli, S. (2021). Covid-19'un genç işgücünde yaratacağı olası tehlike: Yara izi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 39, 380–404.
- Eurofound. (2016). Exploring the Diversity of NEETs. <https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/2016/exploring-diversity-neets> sayfasından erişilmiştir.
- Eurostat. (2022). Statistics on Young People Neither in Employment Nor in Education or Training. https://ec.europa.eu/eurostat/statisticsexplained/index.php?title=Statistics_on_young_people_neither_in_employment_nor_in_education_or_training sayfasından erişilmiştir.
- Furlong, A. (2007). The zone of precarity and discourses of vulnerability: NEET in the UK. *Journal of Social Sciences and Humanities*, 381, 101–121.
- ILO. (2013). Decent Work Indicators: Guidelines for Producers and Users of Statistical and Legal Framework Indicators, Second Version. https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---integration/documents/publication/wcms_229374.pdf sayfasından erişilmiştir.
- ILO. (2022). Indicator Description: Share of Youth Not in Employment, Education or Training (Youth NEET Rate). <https://ilostat.ilo.org/resources/concepts-and-definitions/description-youth-neet/> sayfasından erişilmiştir.
- ILO. (2024). Dünyada İstihdam ve Sosyal Görünüm: Mayıs 2024 Güncellemesi. <https://www.ilo.org/tr/publications/flagship-reports/dunyada-istihdam-ve-sosyal-gorunum-mayis-2024-guncellemesi> sayfasından erişilmiştir.
- Işık, V. (2019). Aksaray'da genç NEET sorunu ve çözüme ilişkin yerel düzeyde strateji önerileri. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 7(17), 149–162.
- İŞKUR. (2021). İŞKUR 2021 Faaliyet Raporu. <https://media.iskur.gov.tr/25441/2021-yili-faaliyet-raporu.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Johnson, B. & Christensen, L. (2017). *Educational research quantitative, qualitative, and mixed approaches* (6. b.). Sage.
- Kelleci, S. Ü. & Türk, Z. (2016). Genç işsizliğin incelenmesi: OECD ülkeleri ve Türkiye karşılaştırması. *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 5(13), 10–25.
- Kılıç, Y. (2014). Türkiye'de ne eğitimde ne istihdamda ne de yetiştirmede (NEİY) yer alan gençler. *Eğitim ve Bilim*, 39(175), 121-135.

- Lodovici, M. S. & Patrizio, M. (2013). The Conditions of Unemployed Young Women and Men in the European Union, European Parliament, The Advantages of a Gender Sensitive Approach to Tackle Youth Unemployment Workshop. https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/ti_pubpdf_mh0116811enn_pdfweb_20170124172829.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Mascherini, M., Salvatore L., Meierkord A., & Jungblut J. M. (2012). *NEETs: Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe*. Publications Office of the European Union.
- OECD. (2017). Turkey – Country Notes – Education at a Glance 2017: OECD Indicators. <https://www.oecd.org/youthinac/youth-notin-employment-education-or-training-neet.htm> sayfasından erişilmiştir.
- OECD. (2022). Youth not in Employment, Education or Training (NEET). <https://doi.org/10.1787/72d1033a-en>
- Patton, M. Q. (2018). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri* (M. Bütün & S. B. Demir, Çev. Ed.). Pegem Akademi.
- Pitkanen, J., Remes, H., Moustgaard, H., & Martikainen, P. (2021). Parental socioeconomic resources and adverse childhood experiences as predictors of not in education, employment, or training: a Finnish register-based longitudinal study. *Journal of Youth Studies*, 24(1), 1–18.
- Su, X., Wong, V., & To, S. (2023). *British journal of guidance and counselling*. Londra.
- Tavşancıl, E. & Aslan, A. E. (2001). *Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri*. Epsilon.
- T. C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2023). On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028). https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2023/12/On-Ikinci-Kalkinma-Plani_2024-2028_11122023.pdf sayfasından erişilmiştir.
- T. C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü. (2021). Ulusal Gençlik İstihdam Stratejisi ve Eylem Planı (2021-2023). <https://www.csqb.gov.tr/media/86876/ulusal-genc-istihdam-stratejisi-ve-eylem-plani-2021-2023.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- TÜİK. (2021). Hane Halkı İşgücü Araştırması Hakkında Genel Açıklama. İşgücü İstatistikleri, 2020. Haber Bülteni. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-2020-37484> sayfasından erişilmiştir.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.

Extended Summary

The term, Not in Education, Employment or Training (NEET), as defined by the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), refers to individuals aged 15-29 who are not

engaged in employment, education, or training. The concept encompasses various groups, including early school leavers, unemployed youth, and those excluded from the workforce due to family circumstances, illness, or disability (OECD, 2017). In Türkiye's Youth National Employment Strategy Document, NEET youth are described as individuals who are not in education, employment, or participating in any vocational training or course. NEET youth are also referred to as home youth in this document (T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü, 2021). NEET should not be confused with youth unemployment, as NEET refers to the percentage of the economically active population unable to find employment, education, or training. It differs from the youth unemployment rate, which only includes those unable to find a job among the economically active population (Mascherini et al., 2012). The aim of this study is to analyse the findings of the articles and national policy documents in Türkiye (National Youth Employment Strategy and Action Plan (2021-2023), Development Plans, İŞKUR Action Plan, Vocational and Technical Education Strategy Document and Action Plan). The aim of this study is to provide information about the keywords, contents and measures with which the concept of NEET is addressed. In line with this purpose, the sub-objectives of the studies on the concept of NEET in Türkiye were determined as; (I) How is the distribution of NEET studies according to the selection characteristics of NEET studies, (II) Publication years of NEET studies, (III) Findings related to NEET studies and (IV) National policy documents? Therefore, this study analyses the articles published in ULAKBİM-DergiPark journals and national policy documents on NEET in Türkiye. The variables discussed, methods and techniques used, similarities and differences in findings, and issues that have not yet been addressed in studies in Türkiye are emphasised and suggestions for future studies and policy makers are presented.

Within the scope of the study, EBSCO, Google Scholar, Web of Science, ULAKBİM indexed journals were searched to determine the researches to be included and national policy documents addressing the concept of NEET. To understand the concept of NEET, a search was conducted in various databases and indexed journals to identify relevant research and national policy documents related to NEET from the years 2014 to 2024. Keywords such as "NEET," "NEİY," "NENİ," "Those who are neither in education nor in employment," and "Those who are neither in education nor in employment nor in training" were used in both Turkish and English. During the study selection process, specific inclusion criteria were established. In this direction, the criteria determined for the studies addressing the concept of NEET in Türkiye are discussed as follows.

1. Theoretical framework: The theoretical foundations and background of the NEET concept.
2. Variables used: Demographic, economic and social variables used to explain the NEET phenomenon.

3. Studies in Türkiye: Studies on NEET conducted in Türkiye, including data from Türkiye or published in journals indexed in Ulakbim index.
4. Data set and methods: Data sets, research methods, techniques and analyses used in these studies.
5. Results and findings: The results obtained from the studies and the evaluation of these results.
6. National policy documents: Interpretation of the texts in which the concept of NEET is included within the framework of keywords.
7. Only open source articles and national policy documents that include the concept of NEET should be included in the scope of the research, and books, book chapters, theses and papers should not be included.

The studies were examined in detail by taking into account the criteria of the study and a total of 24 studies that covered the inclusion criteria of the study were included. In addition, six studies that did not meet the inclusion criteria were excluded. In this direction, the studies examined regarding the concept of NEET were analyzed.

In this study, a total of 24 articles and four national policy documents were examined within the scope of the inclusion and exclusion criteria. In this way, it was aimed to present a clearer and more comprehensive picture of the studies conducted on the concept of NEET. In determining the sample of the research, the criterion sampling method, which is one of the purposeful sampling methods, was used.

The selected articles revealed that young people aged 15-24 are more likely to be NEET as they get older. Women are particularly susceptible to NEET status due to difficulties in finding employment. However, higher levels of education generally reduce the likelihood of women becoming NEET. Marriage also plays a significant role in determining women's NEET status due to childcare and household responsibilities. The papers emphasize the importance of understanding demographic factors influencing the prevalence of NEET among young people. Previous work experience, temporary or unstable jobs, migration background, rural residence, and household characteristics were identified as common causes of NEET status. Additionally, the research highlighted that economic recession leads to higher youth unemployment and NEET rates, while an increase in GDP can reduce NEET rates. The findings underscore the need for coordinated efforts to address the challenges faced by NEET individuals in Türkiye, emphasizing the importance of developing and supporting macro- and micro-level policies to enhance their employment opportunities.

Based on the results of this study, The Youth Guarantee Programme in Türkiye should be customized to meet the needs of NEET (Not in Education, Employment, or Training) youth and guide

them toward employment or education. To accomplish this, an accountable public institution needs to be identified, and a regional and local network should be established through partnerships with employment agencies, career centers, private sector organizations, and civil society organizations. A comprehensive database should be created and regularly updated to gather detailed data on the diverse characteristics of NEET youth, including their ratio to the youth population, gender, educational status, regional distribution, activity level, and reasons for being inactive. It is important to identify the needs of NEET youth and qualitatively address the reasons for their disengagement from education or employment. Support should be provided to solve these issues and encourage prompt enrollment. Information on available services and support should be easily accessible, and information and awareness campaigns should be carried out. Furthermore, policies should be developed to support young people with family responsibilities, such as caregiver services and nursing homes, and encourage them to create employment opportunities aligned with their interests.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu alışmanın planlanması, yürütülmesi ve yazılı hale getirilmesinde araştırmacılar eşit oranda katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar atışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma derleme türünde olduğu için etik kurul kararı gerektirmemektedir.

Araştırmacının Notu

Bu araştırmaya dâhil edilen çalışmalara ilişkin ayrıntılı bilgiye ulaşmak isteyen okuyucular sorumlu yazar ile iletişime geçebilir.